

ÖRYGGISBLAÐ(msds)

skv. reglugerð (EB) nr. 453/2010 og 1272/2008

Útgáfa: 5.3

Dagsetning endurskoðunar: 28. janúar 2015

1. AUÐKENNING EFNISINS/BLÖNDUNNAR OG FÉLAGSINS/FYRIRTÆKISINS

- 1.1. Vörukenni** **MATARSÓDI**
(natríumbíkarbónat)
- Söluheiti** BICAR ® FCC
CAS-númer 144-55-8
- 1.2. Tilgreind notkun** Matvælaaukefni, vatnshreinsir.
- 1.3. Söluaðili** Skeljungur hf.
Borgartúni 26
105 Reykjavík
444 3000
- Sími:**
Tengiliður: msds@skeljungur.is
Veffang: www.skeljungur.is
- 1.4. Neyðarsímanúmer**
Neyðarlínan: 112
Eitrunarmiðstöð LSH: 543 2222

2. HÆTTUGREINING

- 2.1. Flokkun efnisins eða blöndunnar samkvæmt reglugerð (EB) nr. 1272/2008**
Flokkun Ekki flokkað sem hættulegt.
- 2.2. Merkingaratriði**
2.2.1 Merkingar samkvæmt reglugerð (EB) nr. 1272/2008
Merkingar Engar merkingar.

3. SAMSETNING INNIHALDSEFNA/UPPLÝSINGAR UM INNIHALDSEFNI

3.1 Efni

Efni	Vörukenni	Styrkur%	Flokkun
Natríumbíkarbónat	EINECS#: 205-633-8 CAS#: 144-55-8 REACH#: 01-2119457606-32	>=99	Ekki flokkað

Hættusetningar eru skráðar í 16. lið.

4. RÁÐSTAFANIR Í SKYNDIHLJÁLPI

- 4.1. Lýsing á ráðstöfunum í skyndihjálpi**
- Eftir innöndun** Færið viðkomandi í ferskt loft.
- Eftir snertingu við augu** Skolið með vatni til öryggis. Leitið lækni ef augnerting varir.
- Eftir snertingu við húð** Skolið með sápu og vatni.
- Eftir inntöku** Skolið munn með vatni. Aldrei gefa meðvitundarlausum neitt um munn. Hringið í lækni eða Eitrunarmiðstöð LSH ef einkenni vara.
- 4.2. Helstu einkenni og áhrif, bæði bráð og tafir**
- Innöndun** Engin teljanleg hætta. Væg erting við mikla þéttni.
- Snerting við húð** Engin teljanleg hætta. Endurtekin eða langvarandi snerting við rykagnir getur valdið ertingu eða húðpurri.
- Snerting við augu** Snerting við rykagnir getur valdið ertingu.
- Inntaka** Getur valdið ertingu í meltingarvegi, ógleði, uppköstum og niðurgangi.

5. RÁÐSTAFANIR VEGNA SLÖKKVIÐGERÐA

- 5.1. Slökkvibúnaður**
Viðeigandi Vatnsúði, alkóhólþolin froða, slökkviduft, koltvísýringur.
Veljið slökkvibúnað og –aðferðir eftir aðstæðum og umhverfi.
- 5.2. Sérstök hætta af efninu eða blöndunni**
Myndefni við bruna Kolefnisoxíð, natríumoxíð.

5.3. Ráðgjöf fyrir slökkviliðsmenn

Hlíðarþúnaður Notið ferskloftstæki við slökkvistörf ef þörf krefur.

6. RÁÐSTAFANIR EF EFNI FER ÓVART TIL SPILLIS EÐA ER LOSAÐ FYRIR SLYSNI

6.1. Öryggisráðstafanir fyrir fólk, hlífðarþúnaður og neyðarráðstafanir

Öryggisráðstafanir Forðist rykmyndun. Varist innöndun gufu, úða eða lofttegunda.

6.2. Varúðarráðstafanir vegna umhverfisins

Varúðarráðstafanir Skolið ekki niður í yfirborðsvatn eða fráveitukerfi.
Varist blöndun við súru í holræsum/niðurföllum (gasmyndun).

6.3 Aðferðir og efni til afmörkunar og hreinsunar

Aðferðir við hreinsun Sópið saman og mokið upp í viðeigandi ílát til förgunar.
Geymið í viðeigandi merktum ílátum.
Geymið í viðeigandi, lokuðum ílátum til förgunar.

6.4. Tilvísun í aðra liði

Sjá 7. og 8. lið fyrir upplýsingar um verndarráðstafanir.

7. MEÐHÖNDLUN OG GEYMSLA

7.1. Varúðarráðstafanir um örugga meðhöndlun

Meðhöndlun Tryggið næga loftræstingu.
Haldið fjarri ósamrýmanlegum efnum.

7.2. Örugg geymsluskilyrði, einnig m.t.t. ósamrýmaleika

Geymsla Geymið í upprunalegum ílátum.
Geymið í tryggilega luktum ílátum.
Geymið á þurrum stað.
Geymið á fjarri ósamrýmanlegum efnum.
Geymið í viðeigandi merktum ílátum.

Efni í umbúðum Pappír + PE. Pólýetýlen.

Óviðeigandi efni Engin gögn.

7.3. Sérstök notkun Efnið í þessum styrkleika er ekki ætlað til lyfjafræðilegrar notkunar.
Hafið sambandi við birgi fyrir frekari upplýsingar.

8. VÁHRIFAVARNIR/PERSÓNUHLÍFAR

8.1. Viðmiðunarmörk fyrir váhrif

Viðmiðunarmörk **Natríumbíkarbónat** (leiðbeinandi gildi frá Solvay 2007)
Tímavegið meðaltal: 10 mg/m³

8.2. Váhrifavarnir

Tæknilegar ráðstafanir Tryggið fullnægjandi útblástur þar sem ryk myndast.
Gerðið tæknilegar ráðstafanir til að halda þéttni undir viðmiðunarmörkum.

Persónuhlífar

Til hlífðar öndun Notið aðeins öndunarhlífar sem uppfylla alþjóðlega/innlenda staðla.
Öndunargríma með agnasíu. Ráðlögð gerð síu: P2.

Til hlífðar höndum Notið viðeigandi hanska.

Til hlífðar augum Öryggisglæraugu.

Til hlífðar húð Enginn sérstakur hlífðarfatnaður.

Til verndar umhverfi Fargið skolvatni í samræmi við gildandi lög og reglur.

Hreinlætisráðstafanir Matist ekki, drekkið eða reykið við meðhöndlun efnisins.

Þvoið hendur fyrir hlé og í lok vinnudags.

Meðhöndlið í samræmi við gott öryggi og hollustuhætti.

9. EÐLIS- OG EFNAFRÆÐILEGIR EIGINLEIKAR

9.1 Upplýsingar um helstu eðlis- og efnafræðilega eiginleika

Eðlisástand Kristallað duft

Litur Hvítur

Lykt Lyktarlaust

Mólþyngd 84,01 g/mol

pH-gildi 8,4 við 8,4 g/l og 25°C (vatn)

8,6 við 52 g/l

pKa pKa1=6,33

Bræðslumark Engin gögn, brotnar niður við upphitun

Suðumark Engin gögn, brotnar niður við upphitun

Blossamark Á ekki við, ólífrænt

Uppgufunarhraði Engin gögn

Eldfimi (fast, gas) Engar upplýsingar

Gufuþrýstingur Engin gögn, brotnar niður við upphitun

Eldfimi (fast, gas)	Ekki eldfimt
Sprengieiginleikar	Ekki vænst
Eðlismassi	2,21 kg/dm ³
Eðlisþyngd	2,21-2,23 við 20°C
Rúmpyngd	0,5-1,3 kg/dm ³
Vatnsleysni	69 g/l við 0°C
	93 g/l við 20°C
	165 g/l við 60°C
Eiginleg leysni	óleysanlegt, alkóhól
Log P oktanól/vatn við 20°C	Á ekki við, ólífrænt
Sjálfsíkveikjuhitastig	Á ekki við
Niðurbrotshitastig	>50°C
Seigja	Á ekki við
Oxunareiginleikar	Ekki vænst

10. STÖÐUGLEIKI OG HVARFGIRNI

10.1. Hvarfgirni

Hvarfgirni Ósamrýmanlegt með sýrum. Brotnar hægt niður í snertingu við vatn.

10.2. Efnaræðilegur stöðugleiki

Stöðugleiki Stöðugt við ráðlögð geymsluskilyrði.

10.3. Hætta á skaðlegum efnahvörfum

Skaðleg efnahvörf Engin hætta.

10.4. Skilyrði sem ber að varast

Varasöm skilyrði Snerting við raka.

10.5. Ósamrýmanleg efni

Ósamrýmanleg efni Sterkar sýrur, sterkir oxarar.

10.6. Skaðleg niðurbrotsefni

Skaðleg niðurbrotsefni Engin.

11. EITUREFNAFRÆÐILEGAR UPPLÝSINGAR

11.1. Upplýsingar um eiturefnafræðileg áhrif

Bráð eiturhrif

LD50	Rotta, inntaka	4220 mg/kg
-	Maður, húð, 3 dagar	Væg húðerting
LC50	Rotta, innöndun 4 klst	>7,94 mg/l (OECD 403)
-	Augnering, kanína, 30 sek.	Væg augnering
ATE	Inntaka	3543 mg/kg

Stökkbreytandi áhrif

Erfðaeiturhrif in vitro, frumuræktun baktería eða spendýra sýndi ekki fram á stökkbreytandi áhrif. Engin gögn fyrir in vivo.

Krabbameinsvaldandi áhrif

Rotta. Prófanir á dýrum sýndu ekki fram á krabbameinsvaldandi áhrif.

Eiturhrif á æxlun

Um munn (magaslanga), 10 dagar, kanína, 330 mg/kg. Prófanir á dýrum sýndu ekki fram á vanskapandi áhrif.

Sértæk eiturhrif á marklíffæri

– váhrif í eitt skipti:

Engin gögn.

Sértæk eiturhrif á marklíffæri

– endurtekin váhrif:

Engin gögn.

12. VISTFRÆÐILEGAR UPPLÝSINGAR

12.1. Eiturhrif

Bráð eiturhrif

Fiskur

LC50	Oncorhynchus mykiss, 96 klst.	7700 mg/l
NOEC	Oncorhynchus mykiss, 96 klst.	2300 mg/l
LC50	Lepomis macrochirus, 96 klst.	7100 mg/l
NOEC	Lepomis macrochirus, 96 klst.	5200 mg/l

Halafær

EC50	Daphnia magna, 48 klst.	4100 mg/l
LOEC	Daphnia magna, 48 klst.	3100 mg/l
NOEC	Daphnia magna, 21 dagur	>576 mg/l
NOEC	Lepomis macrochirus, 96 klst.	5200 mg/l

12.2. Þrávirgni og niðurbrotanleiki

Ólífrænt niðurbrot

Vatn, vatnsrof: Sýru-/basajafnvægi.

Niðurbrotsefni: kolsýra/bikarbónat/karbónat.

Lífbrjótanleiki

Á ekki við um ólífræn efni.

12.3. Uppsöfnun í lífverum

Uppsöfnun Safnast ekki upp.

12.4. Hreyfanleiki í jarðvegi

Hreyfanleiki Mjög hreyfanlegt.

12.5. Niðurstöður úr mati á PBT- og vPvB eiginleikum

Mat Ekki talið þrávirkt, safnast upp í lífverum eða eitruð (PBT).
Ekki talið mjög þrávirkt eða safnast upp í lífverum í miklu magni.

13. ATRÍÐI VARÐANDI FÖRGUN

13.1 Aðferðir við meðhöndlun úrgangs

Aðferðir Hafið samband við förgunaraðila. Ef endurnýtingu verður ekki komið við, fargið á öruggan hátt í samræmi við gildandi lög og reglur. Þynnið með miklu vatni. Hlutleysið með sýru.

Förgun umbúða Endurnýtið ef mögulegt. Hreinsið umbúðir með vatni. Fargið skolvatni í samræmi við alþjóðlegar og innlendar reglur. Umbúðir skulu brenndar á viðeigandi brennslustöð með tilskilin leyfi.

14. UPPLÝSINGAR VARÐANDI FLUTNING

Heyrir ekki undir alþjóðlegar reglur um flutninga á hættulegum efnum.

15. UPPLÝSINGAR VARÐANDI REGLUVERK

15.1.1. ESB-reglur

- Reglugerð Evrópuþingsins og ráðsins (EB) nr. 1907/2006 frá 18. desember 2006 um skráningu, mat, leyfisveitingu og takmarkanir að því er varðar efni (REACH), með síðari breytingum.
- Reglugerð Evrópuþingsins og ráðsins (EB) nr. 1272/2008 frá 16. desember 2008 um flokkun, merkingu og pökkun efna og blandna, með síðari breytingum.

15.1.2. Íslenskar reglur

- Reglugerð nr. 415/2008 um flokkun, merkingu og umbúðir efna og efnablandna.
- Reglugerð nr. 750/2008 um skráningu, mat, leyfisveitingu og takmarkanir að því er varðar efni (REACH).

15.2. Efnaöryggismat

Mat Efnaöryggismat gert fyrir efnið.

16. AÐRAR UPPLÝSINGAR

Hættusetningar Engar hættusetningar.

Skammstafanir

STEL: Skammtíma váhrifamörk
DNEL: Viðmiðunarmörk fyrir váhrif.
PBT: Þrávirkt efni sem safnast fyrir í lífverum og eru eitruð.
PNEC: Styrkur þar sem engin váhrif eru fyrirsjáanleg.
REACH: Skráning, mat, leyfisveiting og takmarkanir að því er varðar efni.
vPvB: Mjög þrávirkt efni sem safnast fyrir í lífverum í miklum mæli.
LC50: Banvænn styrkur, 50 prósent.
LD50: Banvænn skammtur, 50 prósent.
NOEC: Styrkur sem hefur engin merkjanleg áhrif.
LOEC: Minnsti styrkur sem hefur merkjanleg áhrif.
EC50: Miðgildi hrifstyrks.

Upplýsingarnar á þessu blaði eru, samkvæmt okkar bestu vitneskju, réttar og tæmandi á útgáfudegi. Þær eiga aðeins við um vöruna sem þær lýsa, en ætti ekki að túlka sem tryggingu fyrir tilteknum eiginleikum hennar. Ef varan er notuð með öðru efni eða í öðrum tilgangi en tilgreindur er, gæti verið að upplýsingarnar ættu ekki lengur við. Það er á ábyrgð notanda vörunnar að leggja mat á gildi og ítarleika upplýsinganna í ljósi notkunar sinnar. Engin ábyrgð er tekin á missi eða tjóni vegna notkunar þessara upplýsinga.

Endurskoðun 28. janúar 2015.

Útgáfa 5.3.

Gert þann 26. apríl 2016.

Þýðing og uppsetning Reynir Hjálmarsson

Heimildir Sigma-Aldrich, eurtechserv@sial.com

SOLVAY CHEMICALS INTERNATIONAL SA, sdstracking@solvay.com